

מוֹשֶׁר לְמָה הַדְּבָר דּוֹמָה, לְמִלְךָ שֶׁהִיָּה לוֹ אִשָּׁה נְאֻה, וְכָל שְׂבוּעַ וְשְׂבוּעַ מִזְמִינָה יוֹם אֶחָד לְהִיּוֹת עִמּוֹ. וְהַמֶּלֶךְ יֵשׁ לוֹ בָּנִים נְאִים וְאוֹהֲבִים, וְאָמַר לָהֶם הוֹאִיל וְכֵן הוּא, שְׂמַחוּ גַם אַתֶּם בְּיוֹם שְׂמַחְתִּי, כִּי אֲנִי בְּשַׁלְּכֶם אֲנִי מִשְׁתַּדֵּל, וְגַם אַתֶּם הִדְרֹו אוֹתִי. וּמֵאֵי טַעֲמָא זְכוֹר וְשְׂמוֹר. זְכוֹר לְזָכַר וְשְׂמוֹר לְכַלֵּה. וּמֵאֵי טַעֲמָא וּמִקְדָּשֵׁי תִירָאוּ, שְׂמְרוּ עֲצֻמְכֶם מִן הַהֲרָהוּר, כִּי מִקְדָּשֵׁי קְדוּשׁ הוּא. לְמָה, כִּי אֲנִי יֵי בְּכָל צַד. (עַד כַּאן מִהַהֲשַׁמְטוֹת).

מוֹשֶׁר לְמָה הַדְּבָר דּוֹמָה? לְמִלְךָ שֶׁהִיָּה לוֹ אִשָּׁה נְאֻה, וְכָל שְׂבוּעַ וְשְׂבוּעַ מִזְמִינָה יוֹם אֶחָד לְהִיּוֹת עִמּוֹ, וְהַמֶּלֶךְ יֵשׁ לוֹ בָּנִים נְאִים וְאוֹהֲבִים, הוּא, שְׂמַחוּ גַם אַתֶּם בְּיוֹם שְׂמַחְתִּי, כִּי אֲנִי בְּשַׁלְּכֶם אֲנִי מִשְׁתַּדֵּל, וְגַם אַתֶּם הִדְרֹו אוֹתִי. וּמָה הַטַּעַם זְכוֹר וְשְׂמוֹר? זְכוֹר לְזָכַר, וְשְׂמוֹר לְכַלֵּה. וּמָה הַטַּעַם וּמִקְדָּשֵׁי תִירָאוּ? שְׂמְרוּ עֲצֻמְכֶם מִן הַהֲרָהוּר, כִּי מִקְדָּשֵׁי קְדוּשׁ הוּא, לְמָה? כִּי אֲנִי ה' בְּכָל צַד:

(ע"כ ממההשמטות)

וְאַתְּ שַׁבְּתוֹתֵי תִשְׂמְרוּ - זוֹ שַׁבַּת הָעֲלִיּוֹנָה וְשַׁבַּת הַתַּחְתּוֹנָה, שֶׁהֵן מְזַמְנֹת אֶת הַנֶּפֶשׁ לְאוֹתוֹ הַגּוֹף מְאוֹתוֹ הַזּוּי וְהַעֲלִיּוֹן. וְעַל כֵּן, וְאַתְּ שַׁבְּתוֹתֵי תִשְׂמְרוּ - שְׁנַיִם, וְהַכֵּל נִדְבֵק זֶה עִם זֶה. אֲשֶׁרִי חִלְקֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

דְּבַר אַחֵר וְאַתְּ שַׁבְּתוֹתֵי תִשְׂמְרוּ - לְהַזְהִיר אֶת אוֹתֶם שְׂמַחְכִּים לְזוּיָגָם מִשַׁבַּת לְשַׁבַּת, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ, כְּמוֹ שַׁבְּתוֹב, (ישעיה נב) לְסַרְיִסִים אֲשֶׁר יִשְׂמְרוּ אֶת שַׁבְּתוֹתֵי. מִי הֵם הַסַּרְיִסִים? אֵלּוֹ אוֹתֶם הַחֲבָרִים שְׂמַסְרִסִים אֶת עֲצָמָם כֹּל שְׂאֵר הַיָּמִים כְּדֵי לְעַסֵּק בַּתּוֹרָה, וְהֵם מַחְכִּים מִשַׁבַּת לְשַׁבַּת. זֶהוּ שַׁכְּתוֹב אֲשֶׁר יִשְׂמְרוּ אֶת שַׁבְּתוֹתֵי, כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר (בראשית טו) וְאָבִיו שְׂמַר אֶת הַדְּבָר, וּמִשּׁוֹם כֵּן - וְאַתְּ שַׁבְּתוֹתֵי תִשְׂמְרוּ. אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ - זֶה הַגּוֹף. וְאַתְּ שַׁבְּתוֹתֵי תִשְׂמְרוּ - זוֹ הַנֶּפֶשׁ. וְהַכֵּל נִדְבֵק זֶה עִם זֶה. אֲשֶׁרִי חִלְקֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

רְעִיָא מְהִימְנָא

אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאַתְּ שַׁבְּתוֹתֵי תִשְׂמְרוּ. מִצְוָה זוֹ שְׂקוּלָה זוֹ לְזוֹ. שְׂקוּל כְּפוּד אָב וְאָם לְכַבוֹד הַשַּׁבַּת. לְאָב הַקְּדִים כְּפוּד, וְזֶהוּ שְׂאֲמַר הַכְּתוּב (מלאכי א) וְאָם אָב אֲנִי אִיהַ כְּבוֹדִי וְאָם אֲדוֹנִים אֲנִי אִיהַ מוֹרְאִי. כְּבוֹדִי

וְאַתְּ שַׁבְּתוֹתֵי תִשְׂמְרוּ. דָּא שַׁבַּת עֲלִיָּה וְשַׁבַּת תַּחְתָּא, דְּאִינּוֹן מְזַמְנֵי לְנַפְשָׁא בְּהַהוּא גּוּפָא, מִהַהוּא זְוִיגָא עֲלִיָּה. וְעַל דָּא וְאַתְּ שַׁבְּתוֹתֵי תִשְׂמְרוּ, תִּירֵי וְכֻלָּא אַתְּדַבֵּק דָּא בְּדָא, זַכָּאָה חוּלְקִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל.

דְּבַר אַחֵר וְאַתְּ שַׁבְּתוֹתֵי תִשְׂמְרוּ, לְאַזְהָרָה לְאִינּוֹן דְּמַחְכֵן לְזוּיָגֵיהוּ מִשַׁבַּת לְשַׁבַּת, וְהָא אוֹקִימְנָא, כְּמָה דְכְּתִיב, (ישעיה נב) לְסַרְיִסִים אֲשֶׁר יִשְׂמְרוּ אֶת שַׁבְּתוֹתֵי. מֵאֵן סַרְיִסִים. אֵלּוּן אִינּוֹן חֲבָרְיָא דְּמַסְרִסָן גְּרַמִּיָּהוּ כָּל שְׂאֵר יוֹמִין, בְּגִין לְמַלְעֵי בְּאוֹרֵיִתָא. וְאִינּוֹן מַחְכָּאֵן מִשַׁבַּת לְשַׁבַּת. הָדָא הוּא דְכְּתִיב אֲשֶׁר יִשְׂמְרוּ אֶת שַׁבְּתוֹתֵי, כְּמָה דְאֵת אָמַר (בראשית לו) וְאָבִיו שְׂמַר אֶת הַדְּבָר. וּבְגִין כֵּן וְאַתְּ שַׁבְּתוֹתֵי תִשְׂמְרוּ. אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ, דָּא גּוּפָא. וְאַתְּ שַׁבְּתוֹתֵי תִשְׂמְרוּ, דָּא נַפְשָׁא. וְכֻלָּא אַתְּדַבֵּק דָּא בְּדָא. זַכָּאָה חוּלְקִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל.

רעיא מהימנא

אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאַתְּ שַׁבְּתוֹתֵי תִשְׂמְרוּ. פְּקוּדָא דָּא, שְׂקוּל דָּא לְדָא. שְׂקוּל יְקָרָא דְאָב וְאָם, לְיִקְרָא דְשַׁבַּת. לְאָפָא אֶקְדִים כְּבוֹד, וְהָאִי אִיהוּ דְאָמַר קָרָא, (מלאכי א) וְזֶהוּ שְׂאֲמַר הַכְּתוּב (מלאכי א) וְאָם אָב אֲנִי אִיהַ כְּבוֹדִי וְאָם אֲדוֹנִים אֲנִי אִיהַ מוֹרְאִי. כְּבוֹדִי